

УДК 657

Зволинська Вікторія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ

Zvolynska Viktoriia

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND REPORTING IN RETAIL TRADE

Роздрібна торгівля – це сфера підприємницької діяльності з реалізації товарів або надання послуг на підставі усного чи письмового договору купівлі-продажу безпосередньо кінцевим споживачам для їх власного некомерційного використання. Підприємства роздрібної торгівлі перебувають переважно на спрощеній системі оподаткування, яка передбачає зниження податкового навантаження та стимулювання малого підприємництва. Така система може застосовуватися як юридичними, так і фізичними особами, які повинні зареєструватися платниками єдиного податку за умови відповідності певним умовам. ФОП самостійно обирає, на якій системі оподаткування він буде перебувати. При цьому, якщо загальна система оподаткування не має ніяких обмежень, то спрощену систему можуть обрати не всі ФОП, оскільки така система має свої обмеження та заборони.

Так, суб'єкти господарювання в сфері торгівельної діяльності, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, відносяться переважно до таких груп платників єдиного податку:

1) перша група – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300000 гривень;

2) друга група – фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, продаж товарів, за умови, що протягом календарного року кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах не перевищує 10 осіб, а обсяг доходу не перевищує 1500000 гривень;

3) третя група – фізичні особи – підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 20000000 гривень.

На загальній системі дозволені всі види діяльності, що передбачені КВЕДом. Також не обмежується кількість найманих працівників та обсяг доходу. Підприємці, які перейшли на спрощену систему оподаткування, сплачують єдиний податок і звільняються від наступних податків: податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, податок на майно. Єдиний податок надходить до місцевого бюджету і встановлюється для платників першої – другої груп у відсотках до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. Так, місячна ставка податку для першої групи платників єдиного податку – у межах до 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати (в 2022 році це 539,35 грн.); для другої групи платників єдиного податку – у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати (в 2022 році 1078,7 грн.). Відсоткова ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється у розмірі: 1) 2 відсотки доходу – у разі сплати податку на додану вартість; 2) 4 відсотки доходу – у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Звітність платників єдиного податку складається з: декларації єдиного податку (для платників 1 і 2 груп вона є річною, а 3 групи – квартальною), звітності по єдиному соціальному внеску (річна та щомісячна у випадку, якщо є найняті працівники), форми 1-ДФ (квартальна, якщо проводилися виплати фізичним особам).

Якщо в трудових відносинах з підприємцем перебуває найнята особа, то сплачується єдиний соціальний внесок. Так, із зарплати робітників утримуються 3,6%, а ставка нарахування залежить від класу професійного ризику виробництва. Роздрібна торгівля відноситься до 5 класу і відповідно ставка нарахування на заробітну плату становить 36,8 %. Крім того, платники єдиного податку сплачують єдиний соціальний внесок за себе в розмірі не менше 34,7 % від мінімальної зарплати (в 2022 році – $5393,5 * 22\% = 1186,57$ грн.).

Із заробітної плати найманих працівників роботодавець зобов'язаний також утримувати податок на доходи фізичних осіб (ставка якого 18 %) і військовий збір (ставка 1,5 %).

Не можуть застосовувати спрощену систему оподаткування фізичні особи, які займаються такими видами діяльності: роздрібний продаж підакцизних товарів (алкоголь, сигарети, пиво), торгівля виробами з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння та інше. У разі здійснення таких видів діяльності підприємці можуть перебувати лише на загальній системі оподаткування і повинні обов'язково застосовувати для здійснення розрахункових операцій реєстратори розрахункових операцій, які мають бути зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку. При цьому щоденно друкують на реєстраторах розрахункових операцій фіскальні звітні чеки і зберігають їх у Книгах обліку розрахункових операцій. Такі підприємці зобов'язані оплатити ліцензію, акцизний податок, єдиний соціальний внесок та податок на доходи фізичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України № 2643-IX від 28.10.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України № 2464-VI від 08.07.2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>